

Kaasamistabel Vabariigi Valitsuse otsuse juurde „Eesti seisukohad Euroopa Liidu 2 GHz sagedusalas kasutatavale mobiilse satelliitsideteenuse süsteemidele lubade andmise menetluse õigusakti eelnõu kohta“

Nr	Märkuse, ettepaneku või kommentaari tegija	Märkus, ettepanek või kommentaar	Arvestamine
1.	Kaitseministeerium	Justiits- ja Digiministeerium on palunud Kaitseministeeriumilt arvamust EL mobiilse satelliitsideteenuse õigusakti eelnõule. 1. Kaitseministeerium toetab õigusakti eelnõud, mis tugevdab EL-i turvalist ja toimepidavat satelliitsidevõimekust ning vähendab strateegilisi sõltuvusi.	Arvestatud.
2.		2. Kaitseministeeriumi hinnangul vajab eelnõus täpsustamist ja seletuskirjas täiendavat selgitust, kuidas on tagatud teenuse kasutamine ja prioriseerimine kriisi ajal, mil võrguressurss on piiratud või kõrge nõudlus esineb samaaegselt mitmes liikmesriigis.	Võtame teadmiseks. Põhjendus: Eelnõu kohaselt antaksegi üks sagedusplokk turvalise side tarbeks. Eelnõus on juba sätestatud, et turvaliseks sideks eraldatud sagedustel tohib pakkuda kommertsid vaid siis, kui turvaliseks sideks nõudlust pole. Turvaline side prioriseerib üle kommertsid ja kui vajadus turvalise side järele tekib, siis langeb kommertsid välja.
3.	Siseministeerium	Siseministeerium toetab eelnõu eesmärki tugevdada Euroopa Liidu strateegilist autonoomiat, arendada turvalist satelliitsidet ning suurendada kriitilise sidetaristu vastupidavust. Satelliitühenduvus on sidevõrkude oluline alternatiivne komponent – olukordades, kus maapealsed sidesüsteemid on loodusõnnetuste või inimtekkelise sekkumise tõttu kättesaamatud, häiritud või ebausaldusväärsed, tagab see riiklikele kasutajatele ning pääste- ja	Arvestatud.

		elanikkonnakaitse olukordades katkematu ja turvalise sidevõimekuse ka kõige keerulisemates tingimustes. EL mobiilse satelliitsideteenuse määrus on oluline samm Euroopa digitaalse suveräänsuse tugevdamiseks ja ühtse kosmoseturu rajamiseks. Siseministerium toetab määruse sihti tugevdada IRIS² programmi kaudu Euroopa Liidu strateegilist autonoomiat ning õiguskindluse loomist, mis stimuleerib investeeringuid Maa-lähedase orbiidi (LEO) satelliitsüsteemidesse ja satelliitotseühenduse (D2D) tehnoloogiatesse.	
4.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium	Ühtlustatud 2 GHz sagedusriba kasutavate mobiilseid satelliitsideteenuseid osutavate süsteemide tegevuslubade andmise menetluse määrus Esitame Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi ettepanekud Eesti seisukohtade kujundamiseks ühtlustatud 2 GHz sagedusriba kasutavate mobiilseid satelliitsideteenuseid osutavate süsteemide tegevuslubade andmise menetluse määruse kohta. Toome välja järgmised ettepanekud: 1. Eesti toetab 2 GHz MSS sagedusriba jaoks ühtse Euroopa Liidu tasandi autoriseerimis- ja valikuraamistiku loomist, et võimaldada innovaatiliste mobiilsete satelliitsideteenuste kiiret ja ühtset kasutuselevõttu kogu ELis. Selgitus: Satelliitsidesüsteemid tegutsevad olemuslikult piiriüleselt ning killustatud riiklikud loa- ja sagedushalduspraktikad võivad takistada üleeuroopaliste teenuste arengut. Ühtne raamistik aitab parandada Euroopa konkurentsivõimet, toetab investeeringuid ning loob ettevõtjatele prognoositavama tegevuskeskkonna. Eesti toetab üldiselt EL kosmosevaldkonna ühtlustamist juhul, kui see tugevdab siseturu toimimist ja vähendab regulatiivset killustatust.	Arvestatud.
5.		2. Määruse rakendamisel tuleb eelistada lahendusi, mis tugevdavad Euroopa avatud strateegilist autonoomiat, tehnoloogilist suveräänsust ning Euroopa kosmosetööstuse konkurentsivõimet. Selgitus: Mobiilsed satelliitsideteenused muutuvad järjest olulisemaks Euroopa kriitilise taristu, ühenduvuse ja julgeoleku tagamisel. Sagedusressursside kasutamise tingimused peaksid toetama Euroopa võimekuste arendamist ning vähendama sõltuvust kolmandate riikide strateegilistest tehnoloogiatest ja teenustest. Euroopa Komisjoni ettepanek	Arvestatud.

		seob 2 GHz MSS ribakasutuse otseselt Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse ja kosmosesektori konkurentsivõimega.	
6.		3. Autoriseerimisraamistik peab toetama Euroopa Liidu ja liikmesriikide kriisikindlaid satelliitsidevõimekusi ning olema kooskõlas IRIS² eesmärkidega. Selgitus: Satelliitside on oluline olukordades, kus maapealsed sidevõrgud ei ole kättesaadavad, on häiritud või hävinud. Seetõttu tuleb tagada piisavad nõuded teenuse töökindlusele, vastupidavusele ja kriitiliste kasutusjuhtude toetamisele. Euroopa Komisjon näeb 2 GHz riba ühe olulise vahendina Euroopa turvaliste valitsusside teenuste arendamisel.	Arvestatud.
7.		4. Valikukriteeriumid ei tohi põhjendamatult soodustada üksikuid suuri turuosalisi ega piirata uute Euroopa ettevõtjate turule pääsu. Selgitus: Euroopa kosmoseökosüsteemi areng eeldab konkurentsi ja innovatsiooni. Autoriseerimismudel peab looma võimalusi ka väiksematele ettevõtetele, süsteemiintegraatoritele, tarkvaraettevõtetele ja teistele innovaatilistele osalejatele, sealhulgas väiksematest EL liikmesriikidest. See aitab tugevdada Euroopa kosmosemajanduse mitmekesisust ja konkurentsivõimet.	Arvestatud.
8.		5. Rakendatavad nõuded peavad olema proportsionaalsed ning vältima ettevõtjatele, teadusasutustele ja liikmesriikidele ülemäärase halduskoormuse tekitamist. Selgitus: Kosmosesektori regulatsioon peab toetama innovatsiooni ja investeeringuid, mitte looma põhjendamatuid administratiivseid takistusi. Uute loa-, aruandlus- ja vastavushindamise nõuete kehtestamisel tuleb arvestada ettevõtte suuruse, tegevuse ulatuse ja riskitasemega. Sama põhimõtet on Eesti toetanud ka EL kosmosemääruse läbirääkimistel.	Võtame teadmiseks.
9.		6. Määruse rakendamisel tuleb tagada kooskõla EL kosmosemääruse, IRIS² programmi, elektroonilise side regulatsiooni ning EL liikmesriikide kosmosetegevuse õigusraamistikega. Selgitus: Vältida tuleb dubleerivate või vastuoluliste regulatiivsete nõuete tekkimist. Eesti hinnangul peavad EL tasandi algatused moodustama sidusa ja ühtse regulatiivse terviku, mis toetab nii Euroopa kosmoseturu arengut kui ka liikmesriikide seniseid pädevusi kosmosetegevuse lubamisel ja järelevalves.	Arvestatud.

10.	Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit	Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) esitab käesolevaga sisendi Eesti seisukohtadesse Euroopa Komisjoni avaldatud mobiilse satelliitsideteenuse (Mobile Satellite Services, MSS) määruse eelnõu (edaspidi: eelnõu) kohta. 1. Raadiosagedusalasid tuleb kasutada efektiivselt ja paindlikult. Toetame põhimõtet, et 2 GHz MSS sagedusala kasutatakse tulevikus Direct-to-Device (D2D) ja muude uuenduslike satelliitsideteenuste arendamiseks, sest see parandab sideteenuste kättesaadavust piirkondades, kus maapealne sidevõrk puudub või ei tööta (näiteks kriisiolukorras). Meie seisukohad raadiosagedusala (1980-2010/2170-2200MHz) kasutuse jaotuse kohta on järgmised: • Toetame põhimõtet jaotada 2 GHz MSS sagedusala kuueks 5 MHz paarissagedusplokiks (eelnõu artikkel 4); • Toetame kahe külgneva 5 MHz paarissagedusploki kasutamist turvalise liikuva satelliitside süsteemi pakkumiseks, arvestades EL-i kriitilise side, julgeoleku ja vastupidavuse eesmärgi (eelnõu artikkel 4 lõige 1 punkt a); • Ei toeta lahendust, mille kohaselt turvalise MSS süsteemi pakkujal oleks võimalik ilma selgete piirangute ja põhjendusega kasutada ka kommertsteenusteks ette nähtud sagedusplokke (eelnõu artikkel 1 lõige 4); • Ei toeta lahendust, mille tulemusel võiks üks kommertssüsteemi pakkuja omandada kõik samale kategooriale ette nähtud kommertsplokid, kui see vähendab tegelikku konkurentsi või takistab sagedusala tõhusat kasutamist (eelnõu artikkel 1 lg 3).	Võtame teadmiseks. Põhjendus: Eelnõu kohaselt antaksegi üks sagedusplokk turvalise side tarbeks. Eelnõus on juba sätestatud, et turvaliseks sideks eraldatud sagedustel tohib pakkuda kommertsit vaid siis, kui turvaliseks sideks nõudlust pole. Turvaline side prioriseerib üle kommertsit ja kui vajadus turvalise side järele tekib, siis langeb kommertsit välja. Põhjendus: Eelnõu artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et kommertssüsteemi pakkuja võib saada maksimaalselt 10 MHz, st ta
-----	--	--	--

	Kuigi eelnõu preambuli punkt 31 toob välja, et komisjonil peaks olema õigus määrata taotluste esitamise kutses kindlaks kuupäev, mil peaks algama liikuva satelliitside teenuste pidev osutamine, ei ole sellist sätet eelnõu tekstis. Oleme seisukohal, et eelnõu peab sätestama teenuste pideva osutamise aja alates loa väljastamisest näiteks kahe aasta pärast. Selleks, et sagedusressurss ei jääks pikaks ajaks ootele, on vaja kontrollmehhanisme ja võimalust teha muudatusi, kui loa saanud ettevõtja ei kasuta talle eraldatud sagedusressurssi tõhusalt. Oluline on vältida kasutusesta raadiosagedusala broneerimist ja hoidmist. 2 GHz MSS sagedusala on piiratud ressurss ning selle väärtus seisneb võimaluses pakkuda D2D-ja muid satelliitside teenuseid kogu Euroopa Liidus. Kui reserveeritud raadiosagedusala jääb pikaks ajaks tegelikult kasutamata, võib see aeglustada uute teenuste kasutuselevõttu ning vähendada ühiskondlikku kasu, mis sellest sagedusosalast võiks tekkida. Kuna eelnõu eesmärk on tagada nii vastupidavus kui ka innovatsioon, peaks ka kavandatav regulatsioon soodustama raadiosagedusala maksimaalset kasutamist. Täiendavalt soovitame hinnata, kas eelnõu tagab piisavad piirangud selleks, et kommertsteenusteks ette nähtud sagedusplokid ei koonduks liiga kitsalt ühe või väga väheste ettevõtjate kätte. ITL peab oluliseks, et sagedusala jaotus toetaks tegelikku konkurentsi, teenuste kiiret kasutuselevõttu ning väldiks olukorda, kus formaalselt konkurentsi soodustav mehhanism viib praktikas sagedusressursi koondumiseni.	ei saa omandada kõiki kommertssüsteemi plokkide, kuna neid on 20 MHz kokku. Põhjendus: Eelnõu ei sätesta teenuse osutamise alguseks kindlat kuupäeva. Eelnõu (art 5 lg 2 p c) annab komisjonile volituse määrata see kuupäev taotluste esitamise kutses ning kõik katvus- ja kasutuselevõtu kohustused hakkavad kulgema sellest komisjoni määratud kuupäevast.
11.	2. Euroopa strateegilise autonoomia tagamine ei tohi viia konkurentsimoontuste ja sageduste ebaefektiivse kasutamiseni. Eelnõuga tutvudes jäi arusaamatuks, miks kaks kommertsplokki reserveeritakse tingimata EL-i uutele tulijatele. Mõistame küll eelnõu eesmärki tugevdada Euroopa strateegilist autonoomiat, suurendada Euroopa satelliitside sektori konkurentsivõimet ning vähendada sõltuvust üksikutest kolmandate riikide teenusepakkujatest. Samas ei tohi Euroopa ettevõtjate turule sisenemise soodustamine viia raadiosagedusala ebaefektiivse kasutamiseni ega põhjendamatute konkurentsimoontusteni. Euroopa sõltuvus üksikutest ülemaailmsetest satelliitside teenuse osutajatest on viimastel aastatel olnud oluline poliitiline ja julgeoleku	Võtame teadmiseks.

		teema. Samas peaks konkurentsi soodustamine tooma kaasa eelkõige uute ja toimivate teenuste tekkimise, mitte üksnes turuosaliste päritolust lähtuva eelistamise. Seetõttu tuleb valikumenetluses hinnata eelkõige tehnilist valmisolekut, investeerimisvõimekust ja teenuse kasutuselevõtu realistlikkust.	
12.		3. Oluline on säilitada tehnoloogiline neutraalsus ja tulevikukindlus. Valikukriteeriumid ja loatingimused peavad säilitama tehnoloogilise neutraalsuse ning keskenduma saavutatavatele tulemustele, nagu liikuva satelliitside teenuste pidev osutamine, turvalisus ja teenusega kogu Euroopa katvus. Arvestades MSS süsteemide rajamise pikaajalist ja kapitalimahukat iseloomu, peab regulatsioon andma investeerimiseks piisava õiguskindluse. Samas ei tohi eelnõu eelistada konkreetset tehnilist arhitektuuri või ärimudelit ulatuses, mis ei ole eelnõu eesmärkide saavutamiseks vajalik.	Võtame teadmiseks.
13.		4. Satelliitsideteenuste kasutuselevõtul tuleb tagada maapealsete sidevõrkude kaitse ja häiringute vältimine. Toetame eelnõus sisalduvaid põhimõtteid, millega tagatakse olemasolevate raadioside süsteemide häirevaba toimimine. MSS teenuste kasutuselevõtul tuleb tagada tehniliste kooseksisteerimise tingimuste, ITU raadioeeskirjade ja elektromagnetilise ühildatavuse nõuete järgimine. ITL peab oluliseks, et nii satelliitsidesüsteemide kui ka lõppseadmete kasutuselevõtt toimuks viisil, mis ei põhjusta kahjulikke häiringuid teistele õiguspäraselt toimivatele raadiosüsteemidele ega halvenda elektroonilise side teenuste töökindlust.	Võtame teadmiseks.
14.		5. Satelliitsideteenuste puhul tuleb tagada võrdne regulatiivne kohtlemine maapealsete sideteenustega. Peame oluliseks, et võrreldavaid sideteenuseid osutavatele ettevõtjatele kehtiksid võrreldavad regulatiivsed nõuded. Satelliitsideteenuste arengut tuleb soodustada, kuid see ei tohiks tekitada põhjendamatut regulatiivset eelist võrreldes maapealsete sidevõrkude operaatoritega. Võrdne regulatiivne kohtlemine toetab ausat konkurentsi ning võimaldab kasutajal valida teenust kvaliteedi, hinna ja funktsionaalsuse alusel.	Võtame teadmiseks.
15.		6. EL-i ülese loa andmisel tuleb kaasata liikmesriike.	Võtame teadmiseks.

	ITL toetab eesmärki vähendada liikmesriikide vahelist regulatiivset killustatust ning lihtsustada üleeuroopaliste satelliitside teenuste osutamist ühe loa alusel. Samas tuleb tagada läbipaistev järelevalve- ja koordineerimismudel ning liikmesriikide piisav kaasamine julgeolekut puudutavates küsimustes. Satelliitsidesüsteemid on olemuselt piiriülesed ning 27 erineva loamenetluse läbimine võib olla kulukas ja aeglane. Ühtne loa andmise süsteem võib kiirendada innovatsiooni ja vähendada halduskoormust. Samal ajal puudutavad satelliitsideteenused üha enam kriitilist sidet, küberturvalisust ja julgeolekut, mistõttu peavad liikmesriigid säilitama piisava võimaluse oma oluliste huvide kaitsmiseks. Ehk lubade andmisel võivad kehtida küll ühtsed reeglid ja lubade andmise ühtne kord, kuid samal ajal peavad olema tagatud selged vastavuse hindamise mehhanismid ja kooskõlastamine liikmesriikide regulaatoritega, et oleks tagatud liikmesriikide julgeolekuhuvid ning turuolukorraga arvestamine.	Põhjendus: Kuigi eelnõu näeb ette liikuva satelliitside sagedusressursi kasutusõiguste andmise Euroopa Komisjoni tasandil, on liikmesriigid jätkuvalt menetlusse kaasatud. Valikumenetluse viib läbi Euroopa Komisjon sidekomitee kaasabil, milles on esindatud liikmesriigid, tagades seeläbi liikmesriikide osaluse otsustusprotsessis.
16.	7. Nõuded taotlejale peavad tagama satelliitside süsteemide reaalse kasutuselevõtu. Toetame nõudeid, mille kohaselt taotlejad peavad tõendama süsteemi tegelikku rajamise ja käitamise võimekust ning esitama usaldusväärsed tõendid satelliitide tootmise, väljasaatmise ja teenuse käivitamise kohta. See vähendab spekulatiivsete taotluste riski ning aitab tagada, et raadiosagedusalad jõuavad kasutusse mõistliku aja jooksul pärast loa andmist. Eelnõu lisas nõutakse muuhulgas satelliitide tootmislepingute, stardilepingute ja võrgu rajamisega seotud kokkulepete olemasolu. Sellised nõuded aitavad vältida olukorda, kus väärtuslik sagedusala reserveeritakse ettevõtjatele, kellel puudub tegelik võimekus teenuseid turule tuua.	Võtame teadmiseks.
17.	8. Hulgimüügijuurdepääs aitab kaasa turu arengule. Toetame ettepanekut soodustada satelliitsidesüsteemile hulgitasandil juurdepääsu pakkumist õiglaste ja mittediskrimineerivate müügitingimuste alusel. Hulgitasandi juurdepääs võimaldab turule siseneda ka väiksematel teenusepakkujatel ja virtuaalsetel operaatoritel, kes ei oma ise	Võtame teadmiseks.

		satelliitsidesüsteemi. See võib kiirendada innovatsiooni ning luua uusi teenuseid näiteks IoT, kriitilise side, transpordi või tööstuslahenduste valdkonnas. Samuti aitab see vältida olukorda, kus kogu innovatsioon sõltub vaid mõnest suurest satelliitside teenuse pakkujast. Lõpetuseks avaldame lootust, et leiate võimaluse seisukohti koostades ITL-i arvamust arvestada. Palume võimalusel jagada meiega ka Eesti seisukohtade kavandit.	
--	--	---	--